

Energetický regulační úřad

HLEDÁ SE REGULÁTOR

Začíná politická řežba o obsazení vlivného postu

VLÁDA MILOŠE ZEMANA by měla do konce tohoto měsíce jmenovat nezávislého regulátora. Od 1. ledna vznikne podle energetického zákona, který už čeká jen na podpis prezidenta republiky, Energetický regulační úřad se sídlem v Jihlavě. V zemích, kde taková instituce již funguje, stojí v jeho čele vlivná, odborně uznávaná a nezávislá osoba. Týdeník EURO zjistil, že v Česku na tento post již existuje několik kandidátů.

Petr Kacvinský, který na ministerstvu průmyslu a obchodu vede příslušný regulační odbor a byl dlouho považován za nejvhodnější osobu, o post předsedy úřadu nestojí. Pro týdeník EURO minulý týden uvedl, že nabídku odmítl. „Uvědomuji si, že je to velmi odpovědná a náročná funkce. Nemohu ji ale ze zdravotních důvodů vykonávat,“ řekl. Kacvinský se regulaci energetiky věnuje už několik let a vede odbor, z něhož nyní úřad vzniká. „Pokud se tak rozhodl, ztratíme kvalifikovaného regulátora,“ řekl týdeníku EURO bývalý hlavní energetik ČR a nyní poradce ministra životního prostředí Kužvarta Josef Bubeník, někdejší šéf Kacvinského.

V orgánech politických stran však jméno nového regulátora ještě nebylo projednáno, a jelikož je polovina prosince, není pravděpodobné, že se do ledna o jeho osobě rozhodne. Proto není vyloučené, že Kacvinský ještě několik měsíců bude přesluhovat.

Mladý Schling jen jako hec. Boj o vlivný post se nicméně už v zákulisí rozpoutal. Mezi poslanci se hovoří o tom, že na křeslo předsedy si brousí zuby dokonce syn ministra dopravy a spojů Jaromíra Schlinga. „Nevím, zda je informace o mladém Schlingovi pravdivá. Jeho jméno v Parlamentu možná padlo jako hec, protože mi-

nistr Schling prosadil do zákona Jihlavu pro sídlo úřadu,“ řekl týdeníku EURO dobře informovaný státní úředník.

„Je to takový nesmysl, že nemá cenu na to ani reagovat. Můj syn pracuje rukama ve sklárně a žádného regulátora dělat nebude,“ řekl v rozhovoru pro týdeník EURO ministr Jaromír Schling.

„Skutečně netuším, jak vláda rozhodne. Hodně na osobě regulátora záleží, protože pokud bude mít své hlavní pravomoci řešené vyhláškou, tak samozřejmě jeho postavení z hlediska právní jistoty bude slabší,“ řekl v rozhovoru pro týdeník EURO senátor Miroslav Topolánek (ODS). **Politika nad odborností.** Racionálnější je úvaha o řediteli sekce elektroenergetiky na ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO) Pavlu Brychtovi, který současněmu regulátorovi Kacvinskému krátce šéfoval v době, kdy pod něj spadala regulační správa resortu. Brychta, jenž v oboru pracuje už mnoho let a na ministerstvu se podílí na přípravě podmínek otevřeného trhu, ovšem soudí, že jako státní úředník nemá příliš velkou šanci. „Obávám se, že rozhodnou spíše politické dohody,“ uvedl pro týdeník EURO. Nicméně Brychta prý šance být vrchním ředitelem na MPO zatím nemá a možná, že když si politici nebudou vědět rady, na post regulátora ho navrhnou. Brychta o místo šéfa regulační správy údajně usiloval před několika lety, kdy tehdejší ministr Karel Kühnl vypsal výběrové řízení na tento post. „Jako manažer by se lepší člověk než Kacvinský našel určitě, ale jako odborník těžko,“ tvrdí zdroj týdeníku EURO.

Ve hře však nejsou jen Grégrovi úředníci. Mluví se o dvou plynárenských expertech - Ivanu Noveském a Vratislavu Ludvíkovi, který byl před několika lety energetickým náměstkem ministra Vla-

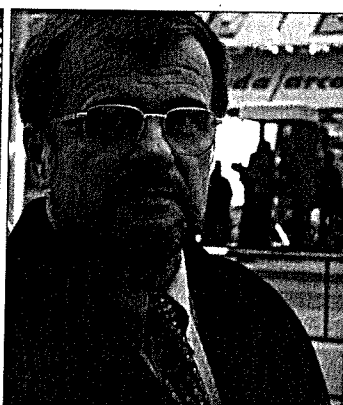
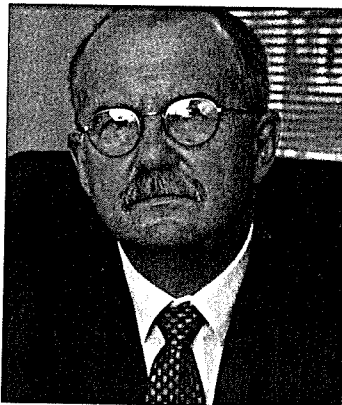

Ředitel regulačního odboru MPO Petr Kacvinský

dimíra Dlouhého. Dříve se v kruzích OD hovořilo o vrchní ředitelce sekretariátu ministra spravedlnosti Janě Fürstové, která měla do roku 1998 jako náměstkyně ministra financí v agendě ceny. Byla i členkou dozorčí rady Transgasu.

Ivan Noveský otevřeně přiznává, že by křeslo regulátora neodmítl. Zdůrazňuje však, že oficiální nabídku zatím nedostal. Noveský je od loňska poradcem místu předsedy Senátu Ivana Havlíčka, v dolní komoře Parlamentu radí poslankyni a poradkyni premiéra Světlaně Navarové. Týdeník EURO má informace, že poskytuje poradenské služby i senátoru Miroslavu Topolánkovi z ODS. Odborné předpoklady může doložit více než dvacetiletou praxí v českém plynárenství. Politikům ovšem může být trnem v oku, protože se v posledních letech pohyboval v soukromém sektoru. V roce 1994 založil společnost Gasmeter, později řídil soukromou společnost Českomoravská plynárenská, která měla konkurovat státním a polostátním firmám při distribuci plynu. Společnost ale loni koupil německý plynárenský podnik Erdgas-Beteiligungsgesellschaft se sídlem ve Stuttgartu.

ČEZ chce nezávislost. Předseda Energetického regulačního úřadu se může ze zákona stát nejmocnějším mužem české energetiky. O svou nezávislost ovšem bude muset tvrdě bojovat. Nejen proti tlakům různých zájmových skupin odvětví,

Kandidáti na regulátora. Vratislav Ludvík (poradce), Ivan Noveský (poradce), Pavel Brychta (úředník MPO) a Jana Fürstová (ministerstvo spravedlnosti).

vo) končí. S Mertlíkem si rozuměl.

ale také proti zásahům vlády a státních úředníků. „Velmi záleží, kdo bude pro tuto funkci vybrán. Protože o tom, jak bude schopen své pravomoci uplatnit a zda si uhlídá faktickou nezávislost, rozhodnou jeho osobní vlastnosti,“ uvedl pro týdeník EURO generální ředitel společnosti ČEZ Jaroslav Míl.

Dosavadní „regulátor“ Kacvinský věří, že vláda pro tento důležitý post vybere někoho, kdo rozumí energetice a umí se orientovat ve volném tržním prostředí.

Regulátor bude muset razantně postupovat proti účastníkům trhu, hádat se s nimi. Kdyby se jím stal Pavel Brychta, musel by změnit svůj dosavadní styl jednání. Jeho současní i bývalí kolegové ho mají spíše za člověka, který v diskusích nikdy neříká tvrdá slova a snaží se vždy jemně formulovat, aby na někoho nenarazil či někoho nepodráždil.

Prý vyhrál rozum. Otázkou je, zda se novému regulátorovi bude chtít stěhovat do Jihlavy. „Jihlava je nesmysl, ale je bohužel v zákoně,“ řekl týdeníku EURO vysoce postavený úředník. Ministr Schling, který pochází z Jihlavy, v září letošního roku při schvalování energetického zákona prosazoval, aby nově vzniklý úřad sídlil právě v této horácké metropoli. Schling se nechal slyšet, že když poslanci nakonec souhlasili s Jihlavou, vyhrál rozum.

Energetici s nelibostí vzpomínají, že projednávání sídla úřadu bylo pro poslance mnohem důležitější než cokoli jiného z této složité právní normy. Sněmovna se tímto bodem při druhém čtení zákona zabývala téměř půl hodiny. Diskusi otevřel ministr Schling, který jako první požadoval, aby se v zákoně výslovně uvedlo, že úřad bude v Jihlavě. To, že do zákona zasahuje z ministerského postu, vysvětlil takto: „Mám pouze drobný pozměňovací návrh a podal jsem ho už dříve ještě jako poslanec. Bohužel se někde zatoulal, a proto ho musím přednést až teď ve druhém čtení.“ Když posléze svůj požadavek podpořil argumentem, že je v souladu se záměrem, aby „ne všechny centrální organizace sídlily v Praze“,

rozpoutal vlnu dalších návrhů. Poslanec Pavel Hönig z olomoucké ČSSD přišel s návrhem na Olomouc, Oldřich Vojtíš z ODS - prý jen z hecu - lobboval za Most a František Chobot z ČSSD chtěl zase Olomouc. Nakonec se hlasovalo o sedmi městech. Reakce místopředsedy sněmovny Františka Brožíka, který zasedání vedl, je ve stenografickém záznamu zapsána takto: „Doufám, že dalších 185 přítomných nebude navrhopvat místo úřadu tam, odkud pocházejí.“

Detašované pracoviště. V Schlingově Jihlavě, která nakonec zvítězila, se zatím nic neděje. Ministerstvo průmyslu, které má založení úřadu na starosti, přiznalo, že se sídlo připravuje jen v Praze. „V Jihlavě zatím prostory nejsou,“ uvedl náměstek ministra průmyslu František Kubelka. Ale nejsou ani odborníci na energetiku.

Se stěhováním do Jihlavy nespěchají ani budoucí zaměstnanci úřadu, kteří do něj přecházejí z příslušných odborů ministerstva průmyslu a ministerstva financí a dosud pracovali v Praze.

„Myslím, že se z Prahy nebude nikomu chtít. Nedivil bych se, kdyby celá šaškárna se sídlem úřadu nakonec potichu skončila tím, že v Jihlavě bude sedět pouze sekretářka a všechny ostatní zaměstnanci bude možné sehnat jen na takzvaném detašovaném pracovišti v Praze,“ uvedl pro týdeník EURO ředitel jedné pražské energetické firmy.

Retardovaný předseda. Regulátor nebude nezávislý už od samého začátku. Vláda ho sice jmenuje na pět let a odvolat ho může jen ze závažných důvodů vyjmenovaných v zákoně, minimálně v příštích dvou letech však bude chtít do jeho pravomocí zasahovat. Regulátor by měl totiž až do roku 2003, kdy se předpokládá uvolnění cen, rozhodovat o zdražení energií pro obyvatelstvo. „Myslím, že to nebude jen na jeho rozhodnutí a že takové kroky vždy bude muset s vládou konzultovat,“ připouští Kacvinský.

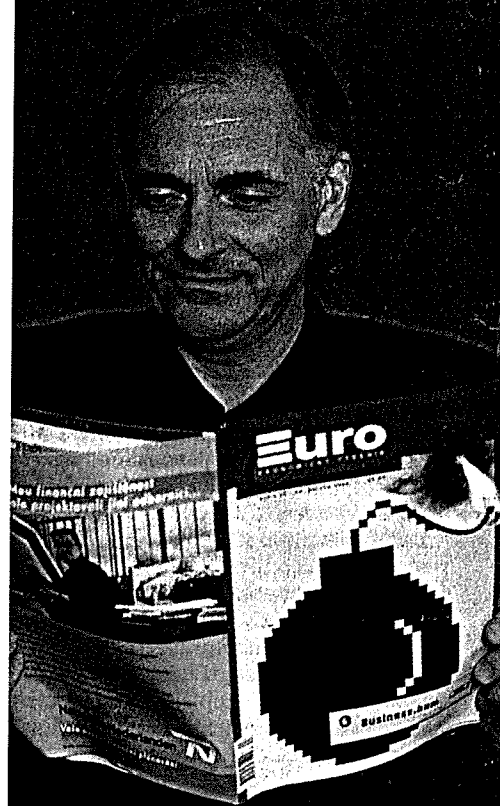
Po narovnání cen pro konečné spotřebitele by měl úřad určovat už jen poplatky za přenos a distribuci (EURO 40/2000). „V působnosti Energetického regulačního úřadu je ochrana zájmů spotřebitelů a držitelů licencí v těch oblastech energetických odvětví, kde není možná konkurence,“ uvádí se v zákoně.

Energetický úřad bude udělovat licence na výrobu, přepravu a rozvod energií. Hned od jeho vzniku u něj mohou žádat o licence i ti, kteří budou chtít obchodovat s elektřinou a plynem. Pro všechny účastníky (tedy výrobce, dodavatele i obchodníky) musí na vznikajícím trhu zajistit rovné podmínky a dohlédnout, aby nikdo neměl výhody ani nebyl diskriminován. Zákazníkům by pak měl garantovat například i to, že jim monopolní dodavatelé nebudou své služby předražovat.

ISTVÁN LÉKÓ, BLANKA RŮŽIČKOVÁ

Proč čtu EURO?

EURO čtu každý týden, abych se dozvěděl podrobné ekonomické informace z České republiky i ze zahraničí. Těší mě, že EURO je k dispozici klientům letecké společnosti Fischer air na palubách, a pokud si všímám, tak při letu na Kanárské ostrovy ho stačí procíst včetně tiráže.

VÁCLAV FISCHER,
senátor a podnikatel